

La Olimpiaj Ludoj

dum la Antikva Tempo

Revivigante la Olimpiajn Ludojn, en 1893, Pierre de Coubertin renovigis la ĉiesan interesigon pri la sportaj performancoj, speciale gravan en la antikva greka civilizacio en kiu la sporta edukado estis ege kunligita kun la intelekta. Olimpio, kiel Romo aŭ Tokio, ĉiun kvaran jaron allogis homamasojn venantajn el ĉiuj partoj de la greka; kaj eĉ de la « barbara » mondo ; ĝi fariĝis unu el la plej gravaj centroj de la helena civilizacio, ne nur pri la sportaj aferoj, sed ankaŭ pri tio, en kio la sportaj konkursoj reefikis.

Laŭ la mitologiaj legendoj, Oinomaos, reĝo de Olimpio, timis, ke lia filino, Hippodamia, edziniĝos : orakolo estis al li aŭgurinta, ke tiu edziniĝo kaŭzos lian morton. Tial li elmetis la svatulojn al ĉarkurado, post kiu ĉiuj mortis. Sed oriendevena svatulo, le heroo Pelops, tiel subaĉetis la servistojn de Oinomaos, ke radakso de ties ĉaro detruigis ; la reĝo mortis kaj Pelops edziĝis al Hippodamia.

Do almenaŭ la ĉarkuradoj ŝajnas fonditaj de la reĝo de Olimpio rilate kun orakolo, t.e. kun religio. Je la sama vidpunkto meze de la konsekrita areo nomita « altis », oni supozas, ke troviĝis templo al Pelops dediĉita ; verŝajne la ludoj parte memorigas tiun heroon, ilian fondinton. Kaj duan fondadon de ili oni atribuis al Heraklo, doria « heroo », t. c. duondio, simbolulo de la fizika forto grandanime uzata por helpi la homojn.

Laŭ la tradicio, la unuaj Olimpiaj Ludoj okazis en la jaro 776 a.k. komenciĝdato de la unua « olimpiado » aŭ ciklo da kvar jaroj. Fakte tio verŝajne estas la dato ne de ilia fondado, sed de ilia definitiva reguligo.

Nuntempe oni konsideras ilin laŭ tri vidpunktoj ĉiuj religiaj : eble ili estas importaĵo el Kreto, kie la sportaj ekzerciĝoj montriĝis tre ofte praktikitaj, laŭ la multaj freskoj trovitaj en Cnossos kaj aliloke ; aŭ ili devenas de tiaj funebraj ludoj, kiaj estas priskribitaj en la Iliado, okaze de la enterigo de Patroklo ; en tiu okazo ili povus celi de tempo al tempo reanimi la mortintojn ; aŭ fine, ili povas esti priagra rito, celanta skui la teron kaj la subterajn diojn en ĝi loĝantajn por ke ili donu bonan rikolton.

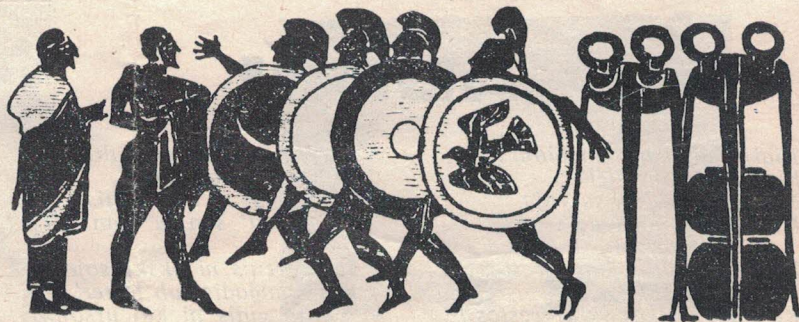
La Ludoj do havas malprecizan devenon sed ĉiuokaze tre antikvan eble importitan, eble nur rilatan al la Tero, duobla potenco kiu kunkune tenas la mortintojn kaj naskas ĉion vivantan.

Olimpio situas en la eksa provinco Elido, en la nordokcidenta parto de Peloponezo, la « duoninsulo de Pelops ». Ĝia malproksimeco de iu granda urbo eble plifaciligis ĝian « panhelenigon ». La loko estas ĉirkaŭata de koniferplantitaj montetoj, do ombrata

kaj malvarmeta, kompare kun aliaj regionoj de Grekujo. Oni tie distingas religian aron konsistantan el pluraj temploj, dediĉitaj al Zeus, Hera, Pelops, kaj aliaj malpli gravaj konstruaĵoj ; sed pri la sanktejo ni ne parolos ; kaj la sportan aron, kies elementoj : la palestro, la stadiono, la hipodromo, situas ekstere de la « altis », ĉirkaŭmuro de la sanktejo.

Precipe la stadiono kaj la palestro estas bone konservitaj. La stadiono estas 192,27 metrojn longa ; laŭ la legendo, Heraklo ĝin difinis metante 600 fojojn siajn piedojn unu antaŭ la alian. Ĝia longo determinis tiun de ĉiuj aliaj stadionoj, kaj de la lungunuo nomita « stadio ». Ĝia sidŝtuparo povis enhavi 40.000 spektantojn. De la palestro, ekzerciĝejo por la luktonoj, oni trovis plurajn ĉambrojn, kies enireroj ofte estis ornamitaj per kolonoj.

La ludoj okazis ĉiun kvaran jaron dum la fino de junio kaj la komenciĝo de julio. Unu monaton antaŭe la konkursoj surloke ekzerciĝis ; por partopreni la ludojn ili devis esti grekaj, liberaj civitanoj, neniam kondamnitaj kaj sufiĉe riĉaj por pagi la elspezojn pri la ekzerciĝo. Konsekrita militpaŭzo per-



mesis al la « Barbaroj » same kiel al la Grekoj, ekiri al Olimpio, kie organiziĝis speco de festivalo kun konferencoj kaj ankaŭ foirofestoj. Oni dormis ekstere dum la sep tagoj, kiujn daŭris la Ludoj.

La unuan tagon okazis religia ceremonio, kun procesio kaj oferadoj al Zeus, dia patrono de la sanktejo. La kvin sekvantaj tagoj estis okupataj de la sportaj provoj, trispecaj : la *kuradoj* : simpla (unu aŭ du stadion-longojn), longa (dekdu stadion-ĉirkaŭojn), kun armiloj kasko kaj ŝildo, kun ĉevaloj kaj ĉaroj (sur la hipodromo) ; la *luktoj* kun la manoj nudaj kaj la korpo oleita, kiel en la nunaj turkaj luktoj (la venkito estis tiu, kiu tri fojojn tuŝis la teron per sia ŝultro, pugnobatalo kun la pugnoj garnitaj per ledrimenoj plifortigitaj per plumbajoj ; la pankraco, kiu kombinis la lukton kaj la pugnobatalon : la « *pentatlo* » kuniganta kvin provojn : simplan kuron, salton, lukton, ĵetadon de disko kaj de ĵetlanko.